

38. ▶ MÁRFFY ÖDÖN (1878-1959)

Csendélet, 1910 körül

Olaj, vászon, 44x55 cm
Jelezve balra fent: Márfy

Kezdő ár: 20 000 000 Ft / 64 516 EUR
Becsérték: 35 000 000 – 50 000 000 Ft
Estimated value: 112 903 – 161 290 EUR

OEUVRE-JEGYZÉK: 1.2.7.1.

▶ In: Rockenbauer Zoltán: Márfy. Maklary Artworks, Budapest-Párizs, 2006.

PROVENIENCIA:

▶ egykor dr. Fekete Ignác tulajdonában

KIÁLLÍTVA:

▶ Panama-Pacific International Exposition 1915. San Francisco, katalógus: 375.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

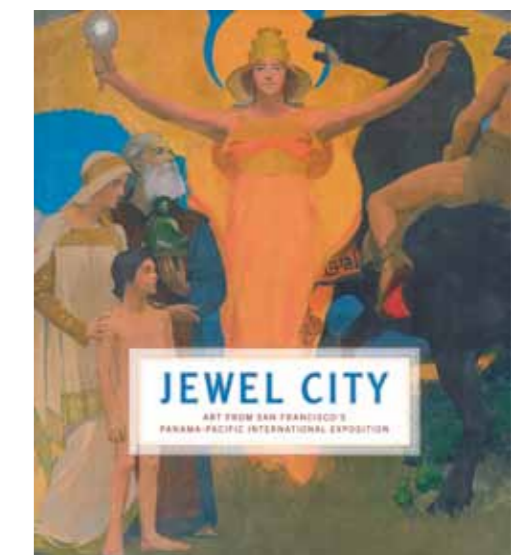
- ▶ Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2006. március 21 – július 30. katalógus: 172.
- ▶ Treasures Revealed - Selected work from the collection of Jill A. Wiltse and H. Kirk Brown III. and the Honorable Nancy G. Brinker, former U.S. Ambassador to Hungary. The Art of Hungary 1890-1956 – An Exhibition to Commemorate the 50th Anniversary of the Hungarian Revolution, 2006.
- ▶ Hungarian Masterworks – Selected work from the collection of Jill A. Wiltse and H. Kirk Brown III. From Impressionism to Modernism at The Project Space of Charlotte Jackson Fine Art Inc., SantaFe, New Mexico, 2008.
- ▶ A Nyolcak. Centenárium kiállítás. Janus Pannonius Múzeum, Modern Magyar Képtár, Pécs, 2010. december 10 – 2011. március 27. katalógus: 265.
- ▶ Die Acht. Ungarns Highway in die Moderne. Bank Austria, Kunstforum, Bécs, 2012. szeptember 2 – december 12. katalógus: szám nélkül
- ▶ Jewel City. Panama-Pacific International Exposition 1915. centenáriumi kiállítás, San Francisco, 2015

REPRODUKÁLVA:

- ▶ Magyar művészet a világ aukciós piacán. Szerk.: Dutka Sándor, 2005. 86. oldal
- ▶ Rockenbauer Zoltán: Márfy, vad színekkel. Artmagazin, 2005. 1. 39. oldal
- ▶ Rockenbauer Zoltán: Márfy. Budapest-Párizs, Maklary Artworks, 2006. 202. oldal
- ▶ Fauves Hongrois 1904-1914. Musée d'art Moderne, Ceret, 2008. (kiállítási katalógus) 158. kép
- ▶ Rockenbauer Zoltán: Márfy (Magyar mesterek sorozat), Corvina Kiadó, Budapest, 2008. 18. kép

1. Enteriorkép Márfy alkotásával a „Panama-Pacific International Exposition 1915” centenáriumi kiállításról, 2015

2. Jewel City. A Panama-Pacific International Exposition 1915. centenáriumi kiállításának címlapja, 2015

3. Az 1915-ös Panama- Pacific kiállítási cédula a festmény hátoldalán

4. A festmény hátoldala

5. Márfy Ödön, 1911. Székely Aladár felvétele

1907. októberében Márfy lelkesült levelet ír Rippl-Rónainak a párizsi Őszi Szalonról, ahol maga is kiállított néhány képet: „A Salon d'Automne-ban 3 terem tele Cézanne dolgival. A legritkább művészi élvezetekben van részem. A legtisztább, a legabszolútabb piktúra. Ha az ember megnézte és megértette a dolgait, csak úgy kong utána az egész Salon, a többi minden ami van üresnek hat utána.”

Cézanne egy esztendővel korábban hunyt el és retrospektív tárlata rendkívüli hatást gyakorolt a modern festőkre, többek között a fauve-okra is. Az első évtized második felében Braque, Derain, Dufy, Vlaminck egyre inkább konstruktívan kezdték felépíteni képeiket, és nem volt ez másként a magyar fauve-ok és neósok körében sem.

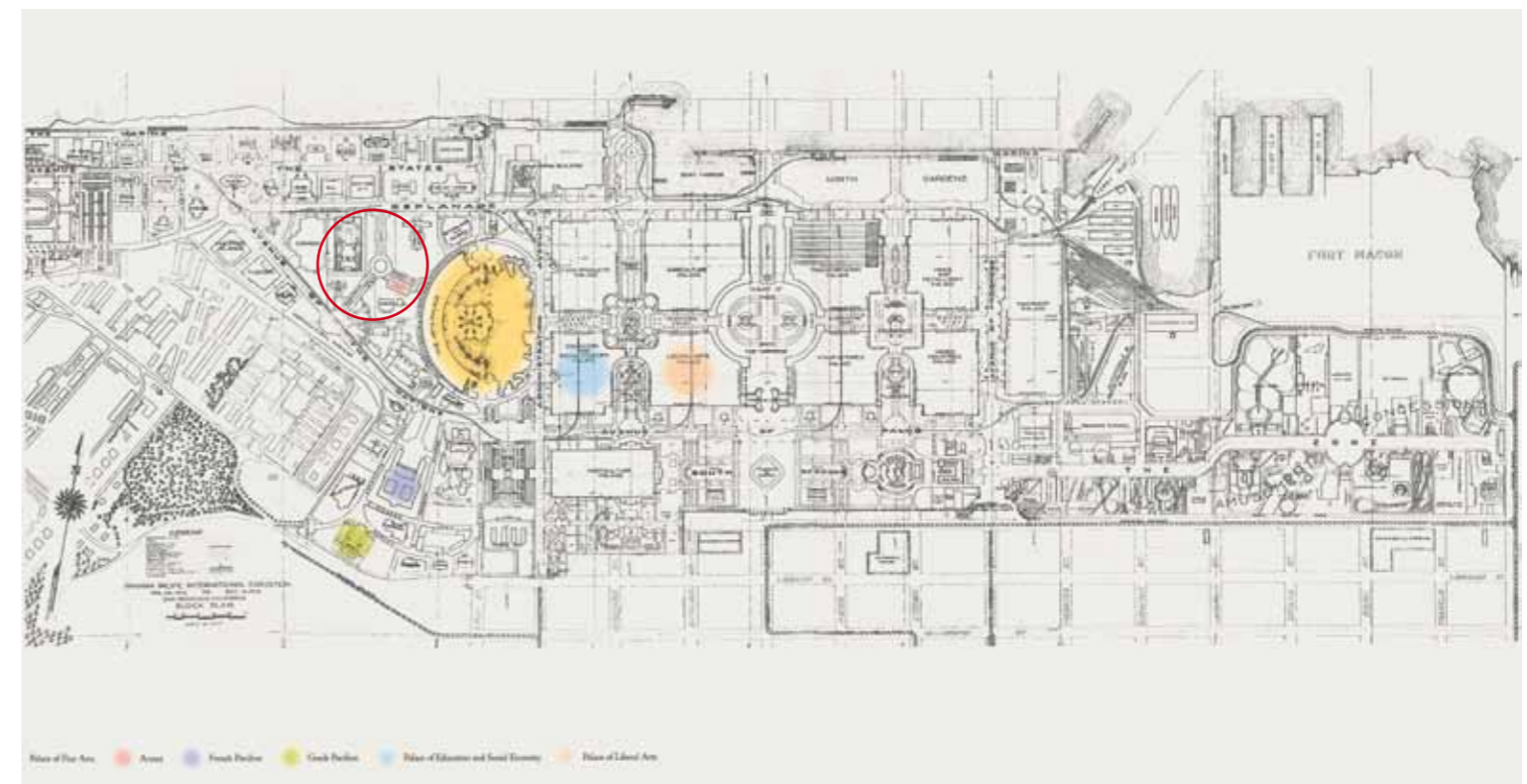
Márfy bármennyire csodálta is Cézanne-t, sem a Párizsban eltöltött évek alatt, sem a Nyolcak időszakában nem vált annyira az aix-i mester csendéleteinek rabjává, mint a Czigány, Orbán, Berény, Tihanyi vagy Perlrött. Ekkoriban még jóval kevesebb csendéletet festett, mint a későbbiek folyamán, különösen a 30-as évektől kezdődően. Az ő vásznai - legyen szó akár virág- akár gyümölcskompozíciókról - mindig dúsak és kifinomult érzéki hangulatot árasztanak; ilyen értelemben némileg távolabb állnak Cézanne - vagy a hazai «cézanne-isták» - puritán almáitól, edényeitől. E korai, ritka csendéletén jól látható miként házasította össze a fauve-ok színeit, szabab-

6. Olasz futurista képek a Panama-Pacific International Exposition 141. termében, 1915
7. A Szépművészetek Palotájának központi kupolája a Panama-Pacific International Exposition területén, 1915
8. A San Francisco-i világkiállítás (Panama-Pacific International Exhibition) látványa nappal és éjszaka, 1915

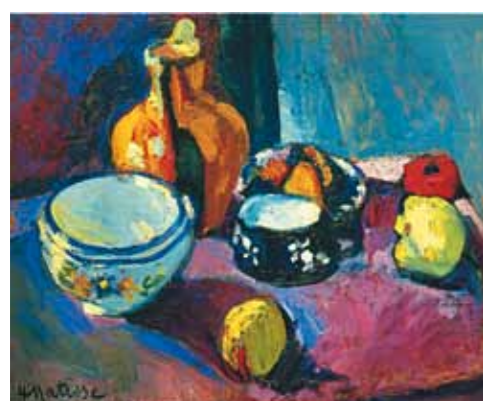
dabb ecsetkezelését a cézanne-i térszerkesztéssel. A kemény, fehér abrosz vasalt hajításainak rácsszerkezete, az erős rálátásban döntött asztallap, a kompozíció szilárdsága a cézanne-i látásmódra emlékeztet, míg a sokféle színpompás, lédús gyümölcs lazább, szertelebb, ecsetvonásokkal történő megfestése, az egymásra toluló kontraszt színek használata a fauve-okkal mutat rokonságot.

A Csendélet szerepelt 1915-ben a San Franciscói világkiállításon. Az Egyesült Államokba kijutott nagy magyar kollekciónak sorsáról mai napig keveset tudunk, mivel az I. világháború miatt az anyag jelentős része nem került vissza Magyarországra, és azóta is csak elvétve bukkan fel belőle egy-egy példány. Ebből a szempontból is rendkívülinek számít Márfy csendélete, mivel a festmény hátoldalára ragasztott címkék tanúsítják, hogy a kép egyike volt a kiállításon szereplő 4 Márfy műnek. Bizonyosra vehető, hogy képünk azonos a Panama Pacific International Exposition katalógusában 375. számon nyilvántartott "Still life" című művel.

Rockenbauer Zoltán PhD

9. A Panama-Pacific International Exposition alaprajza a magyar pavilonnal, 1915

„A fiatalág lassan már kezdett elfordulni tőlük, egy állandó, konstruktív irány felé kerestek kiutat. Nem tudtam, melyik a helyes. Az ösztönökre kellett bíznom magamat. Inkább azokra a mozgalmakra figyeltem, amelyek elhagyták az impresszionizmust. Van Gogh, Matisse, Rouault, művei tetszettek a legjobban (...) Paul Guendet, Fülep is ismerte, neki én mutattam be, terelte a figyelmemet Cézannera. Cézanne még ismeretlen volt akkor, világsikere nem volt, csak szűk művész körökben ismerték. Öreg volt és Aixben lakott. Így terelődött figyelmem Van Goghra, Gauguinre, Matisse és később Braquera, akik érdekelték. 1905-ben Matisset meg is látogattam. Clamartban, Párizs külvárosában. Őt is csak kis körben szerették és ismerték. Ő egy évvel előttem az École des Beaux-Artsba járt és mikor ott voltam, bejött a régi 'haverokat' meglátogatni. Ezek pedig vásznat és ecsetet adtak a kezébe, ő meg fél óra alatt lekapta, amivel az akadémikusok hetekig elkinlődtak.”

Horváth Béla: Márfy Ödön kortársairól és a korról. Jelenkor, 1961.
In: Rockenbauer Zoltán: Márfy. Maklár Artworks, Budapest-Paris, 2006. 13.

10. Paul Cézanne: Gyümölcsök az asztalon, 1894 körül, Museum of Fine Arts, Boston
11. Maurice Vlaminck: Csendélet körtékkel, magántulajdon
12. Henri Matisse: Csendélet gyümölcsökkel és edényekkel, 1901. Ermitázs, Szentpétervár